

Vi kvinnor

Nr. 2. Årg. 2.

Mars 1950

i Demokratiskt Världsförbund

Enade äro vi oövervinneliga

Käthe Kollwitz: MÖDRAR

"Kvinnorna måste inse att de har en gemensam fiende i kriget
och att de inte får göra det möjligt utan omöjligt"

Elin Wägner, Väckarklocka

FINNS DET MAKT ATT HÄVDA FREDEN?

Det är en orolig tid vi leva i. Det måste kanske så vara efter två världskrig. Man ville ha hoppats på mera politisk vidsyn. Visserligen har den s. k. Marshallplanen avslöjat sig på de flesta håll såsom mindre fördelaktig än man väntat, kanske rent av motsatsen, och de länder, som med eller mot sin vilja fastnat i Atlantpaktens garn, börja se sig om efter friheten. I Sverige ha vi visserligen rätt att tillsvidare hålla fast vid att vi stå utanför Atlantpakten. Men det är en sådan olustkänsla, som smyger sig in över världen.

Folken vill inte ha krig. Sovjetunionen vill inte ha krig. Inte heller det nya Kina, som återfått sitt land. Hur är det med den övriga delen av världen? De förtryckta vilja bli fria. Men hur många äro de högröstade, som ivra för ett starkt »försvar» d. v. s. krig! Och det skall tillverkas vapen, det ena värre än det andra! Finns det makt därtill? Eller finns det makt för en fredlig värld att — trots påvar, generaler, vätebomber m. m. — hävda freden? — varför inte?

ELISABETH TAMM.

EVA PALMÆR:

Hur blev jag fredsarbetare?

Hur blev man sådan man blev. — Vad var det som gjorde att man i unga år tog ställning till samhällsproblemen, en ställning som man aldrig reviderat.

Jag växte upp i en akademisk, frisinnad miljö. Jag skyndar mig dock att tillägga att orden liberal och frisinnad på den tiden inte på något sätt har beröring med begreppet folkpartiet av i dag. — Det var självklart att mina systrar och jag skulle taga studenten och i sinom tid studera vidare. Den nya tiden var för oss närmast liktydig med kvinnans rätt till akademiska studier, och skam den som inte utnyttjade den rätten. Men när man vuxit upp dröjde det inte så värst länge förrän man anade att rätten till studier dock bara var ett delproblem av en härva olösta sociala frågor.

Jag var barn under första världskriget och oktoberrevolutionen, men under arbetslöshetsperioden i början av tjugutalet var jag nästan vuxen. Och den oavbrutna kön av dörrtiggare hemma på Östermalm gjorde ett outplånligt och dystert intryck.

De klassiska kvinnofrågorna eller snarare familjefrågorna föreföll mig allt olösligare. Det var ju gott och väl att man studerade, men hur skulle man förena yrkesarbete och moderskap? Vi var entusiastiska för kollektivhus — själv ägnar jag dem f. ö. alltjämt en platonisk kärlek — men förstod ändå att det inte löste kvinnornas livsfrågor. Kunde de överhuvudtaget lösas inom ramen för det bestående samhället? — Kunde freden tryggas så länge värl-

den var uppdelad i intressesfärer, kolonialpolitiken florerade och länderna kämpade om marknader? — Och den ohyggliga arbetslösheten? Skulle den kunna botas endast genom att »förtroendet» återställdes eller genom kapprustningar?

Ja, de där frågorna förde naturligtvis ganska snart till att man satt med Kommunistiska Manifestet i handen och började treva sig igenom Das Kapital.

1927 reste min syster till Sovjetunionen och kom hem fylld av entusiasm och intryck. Hon hade fått se åtskilligt av återuppbyggnadsarbetet, hon hade sett de ryska kvinnorna i sina nyvunna positioner och hon hade gripits av den friska, okuvliga framåtandan.

Hennes intryck blev kanske det mest avgörande för mitt slutliga ställningstagande, vilket förresten inte kostade mig några så förfärliga själskval. Det tycktes mig mycket enkelt att ta ståndpunkt, liksom det alltjämt tycks mig.

Hösten 1931 sökte jag och fick plats på ett forskningsinstitut i Moskva, jag arbetade där under åtta månader. Det var under den första femårsplanens sista år. Alla spände sina krafter till det yttersta för att planen skulle fullföljas, om möjligt på kortare tid än fem år. Vi vet alla nu att det lyckades, men de som var med på den tiden minns nog hur denna plan utmålades som ett vanvettigt och brottsligt fantasteri av hela den borgerliga pressen.

Ja, vad gjorde annars det starkaste intrycket? Kvinnornas självklara likställighet och lugna trygghet. Omvårdnaden och ömheten mot barnen. Jag minns den ryska barnbyn, förevigad i filmen »Vägen till livet», där f. d. vilda barn levde i ett fritt och lyckligt kollektiv.

Vintern 1931-32 var besvärlig i många avseenden i Moskva, men sovjetmänniskornas orubbliga tro på framtiden, frihet från kverulans och osvikliga solidaritet tjusade mig omättligt. Jag fick också en liten inblick i hur skadegörare arbetar, det var gott om dem i den kemiska industrin. Man kände att

Moa berättar

Tröst har så underliga vägar har Moa Martinson satt som motto för sin sista bok, som hon kallat LIVETS FEST.

Moas frodiga berättarkonst ger oss här många festliga avsnitt ur svenskt folkliv kring sekelskiftet. Festlig i sitt slag är den undersköna Blanka, den kultiverade konsulsdottern i Vävar-staden och Skråan, som går omkring i gårdarna och i hög grad talar med Moas röst. Hur pass festligt det blir för det lätta gardet — som Moa inte tvekar att nämna vid namn som på den tiden bara viskades — i Bomullshuset, när år och skönhet gått, det får man också veta innan man kommit fram till sidan fyrahundra.

Men den oemotståndligt moderliga Moa ger kanske ändå sitt allra bästa i avsnittet om Vävar-Lisa.

— — — Några oföreglömmeliga månader medan mor levde hade de haft eget rum. En bergknalle skymde fönstret, men en liten nysatt syren blommade med två vita klasar framför bergknallen.

Men Vävar-Lisas mor Vävar-Gunda slet sig dödsstrött under hårda villkor för sitt barn och gick och hängde sig i en av takbjälkarna utanför deras lilla vindsrum.

Tredje morgonen efter moderns död står skolkamraterna och väntar på den lilla skolflickan Lisa som sakta närmar sig. Utanför kyrkstillarna står några män samlade omkring något man söker skylla.

— De är mor din de har där, de ska skära opp na' och se efter om ho har taje gift, innan hon hängde sej. De är stassläkarn och länsman...

Ären går och Lisa har blivit 13 år och skall konfirmeras. Hon har fått ledigt från torparns där hon tjänar.

det fanns krafter som satte pinnar i hjulen emellanåt. Det var en nyttig lärdom, de tidigare och följande processerna blev inte så obegripliga för mig, som de förefallit för många.

Det allt överskuggande problemet i dag är fredsfrågan och i den frågan behöver man väl knappt motivera sitt ställningstagande. Jag har inte upplevt kriget själv, jag har inte behövt fly med mina barn eller mista någon av mina kära, men jag har i alla fall strax efter vapenstilleståndet sett ruinererna i Normandie och de tre små patetiska envåningshus som var vad som återstod av Stalingrad, före kriget en av Sovjetunionens största och modernaste städer.

Att till det yttersta kämpa för fred och förståelse mellan folken, det är den viktigaste av alla uppgifter för människorna just nu. Men det måste göras genast, i morgon kan det vara för sent. Vi måste stödja den stora freds rörelse som gripit hundratals miljoner människor från öst och väst. En överväldigande majoritet av mänskligheten vill fred, det gäller bara att övertyga dem om att freden ligger inom räckhåll, att kriget inte är ett oundvikligt ont, mot vilket vi står maktlösa. Det gäller att ge människorna mod.

EVA PALMÆR.

Som en sovande går hon i lång svart kjol över kyrkbacken. Kyrkan var blomsterklädd, men hon hade inte fått vara med. — Inte tid med, sa torparmor. Du skall göra rätt för klänning och skor du fått nya. Hon går igenom ceremonin. — Kristi lekamen och blod, hör hon gång på gång. Angesten går i vågor över henne. Hon går med de andra ut på kyrkbacken igen.

Kristi lekamen och blod! Hon ser tydligt framför sig den tysta skaran kring en bänk, där mor låg och skulle skäras upp. Hon och kamraterna hade blivit stående just där. Mor, mor, vart skall jag gå? ropade det inom henne. Mor, vart skall jag gå?

Hon springer sin väg, så den långa kjolen snärjer kring benen, försvinner i en krök, springer in i skogen, och kyrkfolket och kamraterna står där tysta. Hon ligger i ett snår hela dagen, torparen börjar tala om skallgång igen, men så kom hon, frusen och tyst och borta i sinnet. — Vi har lagat fin mat te du skulle komma från kyrkan, men du sprang som en tossa, nu får du mjölk och bröd, en sån där som skämmer ut en för allt kyrkfolket, skulle inte ha nå g o t. säger torparmor och gråter. Men torparfar tar tyst fram ost och kallt fläsk och smör ur skåpet.

— Ät flicka, så du får krafter och blir lugn och kan sova, säger han lågt. Då lägger Vävar-Gundas flicka ner sitt huvud mot bordet och gråter stilla.

— Gråter du när jag ger dig mat, säger torparen och är ängslig för gummans bistra blickar.

— Ja, där ser du vad tack en har, va fjantar du för, och gumman slänger in faten med ost och smör i skåpet igen och slår igen skåpdörrarna så det dånar.

Bröd och mjölk står kvar på bordet. Men Lisa ser inte upp. Hon gråter stilla, snyftar. Ingen enda har varit snäll sen mor dog, mumlar hon. Ingen har strukit över håret, tagit i famn eller givit en present. Allt hon fick räknades ut på öret, att hon förtjänat till det. Ingen, ingen har jag, mumlar hon. Torparens vänlighet hade lossat tårarna, hindrat krampen att komma. Hon förstod att det var så. — Ingen ingen har jag.

— Ta fram maten igen, förbannade käring, skrek torparen, som uppfattat vad Lisa viskat. Han kände, att flickan måste hjälpas på något sätt, han visste icke vad han skulle ta sig till, och han hade ofta haft ont av flickan, då hustrun gormat med henne.

— Ser du inte att flickan är sjuk, att hon är över-siggiven för något vi inte förstår och som hon inte kan tala om. — Du kunde varit lite vänligare mot henne, fast du är som en varg mot mej. Torparen tystnar och går ut. Han är rädd för vad han sagt. —

— Vänta du, de blir en dag i möra också och här kommer inge mer mat fram, säger gumman, just då gubben stänger dörren.

Men Vävar-Lisa, rätar upp sig, tar en bit bröd och dricker av den blåa mjölken. Detta »förbannade käring», skänkte frid. Hon kände att torparen gjort något för henne, vågat något, fast han själv var rädd för gumman. Hon visste att han skulle ha strukit henne om kinden, kanske tagit henne i famn, om han bara förstätt, att han skulle göra det. Själva orden tänkte hon inte på, det var tonen, han var upprörd, han röt åt hustrun för Lisas skull, fast han var rädd för hustrun. Tröst har så underliga vägar.

Aldrig är Moa så bra, som när hon berättar om barn. Hon vet hur fattig-Sverige sett ut och kan berätta om det, som bara den kan, som inte varit likgiltig inför det.

Det är människor som Moa, med hjärtat på rätta stället, som kan bli vägrödjare för nya tider, bli ropande röster, när vi andra vill glömma ansvaret, glömma att vi alla måste arbeta för en framtid och en värld för barn och vuxna »att trivas i.»

E. S.

Internationella kvinnodagen

—≡ 8 mars ≡—

*»Du går icke ensam.
Stjärnan har tusen vänner;
alla på dig de skåda,
skåda för hennes skull.»*

★ **FATTA MOD!** Vi är inte ensamma. Freden har många tusen vänner. Och fredens sak är god. Att arbeta för den det är att ha rätten på sin sida, livet på sin sida, mänsklighetens enda hopp på sin sida. Arbeta därför hårdare än förut, sträva utan att förtröttnas. Tvivla inte på att freden kan räddas och bevaras! Fatta mod!

Detta budskap bringar oss den internationella kvinnodagen för freden. Den dagen bjuder oss en styrkedryck, en sporre i arbetet, en stöt till handling. Runt omkring oss står våra systrar ute i världen, en väldig skara. Men i Sverige är fredens försvarare få. Nu måste vi visa våra vänner här hemma att ingen kan stå utanför kampen för freden, eftersom ingen kommer undan ett krig.

★ **LIKGILTIGHET** för freden har inte alltid varit utmärkande för vårt land. Så sent som 1936 kunde Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet hos NF:s generalförsamling redovisa att 28 svenska freds-, nykterhets- och arbetarorganisationer med sammanlagt över 1 miljon medlemmar krävde en aktion för att »hejda ökning av rustningarna och avsluta ett universellt fördrag om omedelbar nedrustning som ett steg mot fullständig världsavrustning». Detta var ett led i en internationell aktion.

Borde vi inte nu, när det rustas med atomvapen och till och med superatombomber, kunna vinna åtminstone lika många för det blygsammare kravet på nedrustning och förbud mot atomvapen? Alla vet dock att det krig man nu rustar för skulle bli långt fruktansvärdare än det man ville förhindra 1936. Man vet också att medan år 1936 14 miljoner människor från hela världen vädjade till NF så räknas i dag fredens försvarare i 100-tals miljoner. Vi kan därför inte tro att vårt folk skall stå utanför.

★ **KLARA ZETKIN**, som tog initiativet till den första internationella kvinnodagen år 1907, var — säger Elin Wägner — en av de stora kvinnliga pionjärgestalter, som en ny frihetsrörelse alltid får. För Klara Zetkin stod det fullt klart att kravet på fred kunde växa till en världsopinion endast om det knöts samman med kravet på ett nytt samhällssystem, som ger arbetarna deras ekonomiska rättigheter och undanröjer nöden även i fredstid.

Detta samband mellan kampen för freden och kampen för brödet förlorades i de följande decenniernas freds-rörelse. Därför fick den freds-rörelsen aldrig något verkligt grepp om folkens stora massor. Det var visserligen av rent mänskliga skäl — för att hindra lidande och död — man arbetade för freden.

Men den ekonomiskt förtryckte känner sig maktlös och blir apatisk. Det får gå som det vill. Vad har vi att förlora.

En verklig världssamling för fred har därför blivit till först nu när arbetarna i ett antal länder vunnit sina ekonomiska rättigheter och när arbetarna i andra länder inser att ett krig aldrig kan hjälpa dem utan endast en liten grupp maktinnehavare. Denna insikt har skapat en freds-rörelse med en dynamisk karaktär, som ingen tidigare freds-rörelse haft. Starka krafter är likväl i rörelse för att dölja verkliga sakförhållandet för arbetarna. I många fall har man hittills lyckats. Därför måste vi med all kraft sträva att göra sanningen känd. Utgången beror på oss alla. Om tillräckligt många av oss försvarar freden så kan den räddas.

ANDREA ANDREEN

**KDV:S SEKRETARIAT SKRIVER MED
ANLEDNING AV INTERNATIONELLA
KVINNODAGEN:**

Vi vet att alla folk, män och kvinnor i hela världen, varmt önskar fred men alla deltar ej aktivt i fredskampen. Det är vår plikt att hjälpa människor av god vilja att förena sina ansträngningar med våra för att i enighet bygga en varaktig fred.

Världsfredskommittén i Stockholm

Under tiden 16—19 mars får Stockholm besök av ett hundratal kända vetenskapsmän, konstnärer och författare från olika delar av världen. Det är Världsfredskommittén som under ordförandeskap av nobelpristagaren professor Joliot-Curie kommer att hålla sin tredje session i vår huvudstad. De tidigare sessionerna hölls i Paris i april 1949 i samband med den konstituerande kongressen och i Rom i oktober 1949.

Det är den svenska kommittén för fredens försvar som åtagit sig att svara för arrangemangen i samband med sessionen i Stockholm. Den har vänt sig till ideella organisationer och fackföreningar i landet och vädjat om ekonomiska anslag till Svenska kommittén för fredens försvar och uppmanat dem att göra uttalanden för stöd åt kravet på omedelbar minskning av rustningarna, förbud mot atomvapen, slut på de blodiga kolonialkrigen i Indokina och på Malacka samt åtgärder mot den svenske överbefälhavarens Atlantpaks- och krigspropaganda.

I samband med sessionen i mars kommer också en del av deltagarna att tala på offentliga möten i olika delar av landet. Vi vädjar till SKV:s avdelningar och medlemmar att hjälpa till med förberedelserna av dessa möten samt att ekonomiskt stödja Svenska kommittén för fredens försvar genom anslag eller privata bidrag. Adressen är Box 681, Stockholm 1. Postgironummer 37 08 74.

Ett är nödvändigt

Vart och ett av våra barn bär vi nio månader i vår kropp
Ännu ofött tynger det oss
En livssalig börda.
En lycka för oss, därför att vi är kvinnor.
Efter värkarnas pina hör vi hänryckta dess första skrik,
Så skall det ha mat och bytas på och kelas med.
Det sparkar täcket av sig om natten,
mor vaknar och lägger det tillrädda.
Åh, vad varje barn tar av en mors kärlek, värme och arbete.
Timmars som inte kan räknas.
Varje dag. Många, många år.
Och vi gör det med stor glädje.
Men inte för att en dag höra flygmaskiner komma
och våra barn gråtande ropa på oss
att mor måste hjälpa —
och så aldrig mer höra deras röster.
Nej, vi föder barn, för att de efter våra underbara år med dem
skall växa upp till glada människor.
Men de flesta av oss kvinnor går varje dag
från slaktaren till speceristen, från speceristen till grönsakshandlaren,
och från grönsakshandlaren hem till våra egna fyra väggar
och dammsuger och tvättar golv och lagar mat och diskar
och stoppar strumpor —
För att man och barn skall ha det bra och trivas
arbetar de flesta av oss fjorton timmar om dygnet
och är i alla fall dåliga hustrur och dåliga mödrar.
Martha, Martha, du gör dig bekymmer och oroar dig för mycket,
men e t t är först och främst nödvändigt.
Vad hjälper det din stora pojke
att han har en varm, ullig hemmastickad halsduk om halsen
när han skall ut i skyttegraven —
Vad hjälper det din lilla flicka
att hon har fått all den levertran läkaren ordinerade
när luftvärnssirenerna vrålar?
De flesta av oss
talar bara med andra kvinnor om matrecept och stickbeskrivningar.
Men när vi bara tänker på hemmet
förråder vi hemmet.
Utanför hemmet sker saker
som kan mörda man och barn
om det får lov att hända,
därför att vi inte har tid att tänka på annat än syltningen.
Vad betyder manne mest för dem vi har kära:
j em burkar äppelgelé mera
eller att mor går samman med andra kvinnor för att kräva fred?
Sök först och främst detta enda, så skall allt det andra tillfalla dig.
Men utan fred skall allt tagas ifrån dig.
Utan fred nyttar inget av ditt arbete, inget av din ömhet.
Därför angår oss tidningarna, som faller ner i brevlådan,
därför angår oss de andras barn och vad som sker med dem,
därför måste vi veta vilket samhällssystem det är
som skakar världen med kriser och krig.
Det måste varje kvinna veta
som gärna vill vara en god hustru och en god mor.
Det är viktigare än att veta hur länge en stek skall stekas för att bli fin.
Endast genom att ge vad d u kan i kampen för freden,
värnar du dina kära.

LIS TORBJÖRNSEN

ILL.: HILLENT SVEDBERG

”En efter en brister förtryckets kedjor”

ASIENKONFERENSEN

»Vi lever i en grandios epok av mänsklighetens historia! En efter en brister det sekelgamla förtryckets kedjor.» Med dessa triumferande ord börjar de asiatiska kvinnornas appell till alla deras systrar på den stora kontinent, där nu gammalt och nytt bytts i en väldig historisk process, vars enda möjliga och redan klart skönjbara resultat måste bli de asiatiska människomiljonernas frigörelse från kolonialförtrycket. Sedan för ett år sedan fastslog Trygve Lie faktum: »Kolonialismens epok i Asien lider mot sitt slut». Sedan dess har den stora Kinesiska folkrepubliken upprättats, vilket innebär det hårdaste slaget mot imperialismen sedan den ryska oktoberrevolutionen.

Malacka och Viet-Nam, Indonesien och Burma, i alla koloniala och halvkoloniala länder, kämpar folken med ökad styrka för att befria sig från kolonialherrarna, som i blodiga utrotningskrig eller med hänsynslös »fredlig penetration» påtvingat dem olje- och gummitrusternas våld, plundrat dem på begärliga jordbruksprodukter och degraderat de asiatiska folken till rättslösa slavar, billigare än maskiner, cyniskt nedmejade vid varje försök till revolt för bröd och människovärde.

Asiens kvinnor -- Asiens barn -- hur skall vi någonsin kunna fatta vad deras liv varit och är i de länder som den utländska imperialismen håller i sitt grepp? Fråga kvinnorna i Viet-Nam, där de franska kolonialisterna uppfört 20.000 fångelser men där det knappt finns en skola för 20.000 barn? Fråga modern till den 16-åriga vietnamitiska, som stred på sitt folks sida, tillfångatogs, våldtogs av 17 franska soldater och sedan spetsades på bajonetten... Fråga modern till den 16-årige indiske pojken Ram Raddy från Hyderabad som dömdes till döden i maj förra året för att han deltagit i ett bondeuppror. Han har 70 kamrater i åldern 10--16 år som dömts till fångelse för att de krävt möjligheter att gå i skola... Eller fråga den iranska mor som fött 12 barn till världen men inte kunnat rädda ett enda från döden genom hunger och sjukdomar. Försök att förstå de iranska kvinnornas läge, de som i landets grundlag jämställs med sinnessjuka: »Sinnessjuka och kvinnor har inte rösträtt», heter det i det landets lag. Tänk er in i hur de 1.500.000 kvinnor har det som arbetar på teplantagerna i Assam och inte har rätt till arbetslön utan bara till den smula mat som de ju måste få för att överhuvudtaget kunna arbeta.

Analfabetismen är oerhörd i de koloniala länderna, som i århundraden »förvaltats» av »kulturländerna». 87 proc. av Indiens folk är analfabeter, i Iran har 90 proc. av barnen inte sett en skola, i 30.000 turkiska byar finns det ingen skola.

En grym utsugning av barnens arbetskraft äger rum -- 5-åringar börjar arbeta i textilfabriker och på plantager och i gruvor. 400.000 japanska flickor mellan 15--25 år är sålda till bordeller och spelhallar, trots MacArthurs »förbud» mot prostitutionen -- det enda alternativ de annars har är ju hunger. Barnen tvingas att tigga och stjäla och lagens arm slår dem hårt: i syd-Korea som ockuperats av amerikanerna, är 40 proc. av dem som dömts för sådana brott, barn.

MEN NU ÄR DEN STORA VÄNDPUNKTEN KOMMEN

Trots repressalier och okunnighet tränger vetskapen om att ett bättre liv är möjligt fram till koloniernas underkuvade kvinnor. I alla sovjetrepubliker i Asien, i folkrepubliken Mongoliet, i det demokratiska Viet-Nam och den koreanska folkrepubliken har kvinnornas och barnens liv förvandlats. Grundlagen garanterar dem deras rättigheter som kvinnor och medborgare. I alla sovjetrepubliker i Centralasien sitter kvinnor på ministerposter. Kvinnorna har lika rätt till arbete och yrkesval, och denna rätt garanteras av praktiska omsorger från samhällets sida om kvinnorna som mödrar och arbeterskor.

Den konferens för Asiens kvinnor som under KDVs ledning hållits i Peiping i det befriade Kina, är av väldig betydelse för att samla de asiatiska kvinnorna i en bättre organiserad kamp för nationellt oberoende och demokrati. 165 delegater från 23 länder i Asien och Afrika deltog (i detta antal ingår även några delegater från USA och Europa).

»Vi, Asiens kvinnor, förklarar att vi kämpar och kommer att kämpa mot de utländska kolonialherrarna och deras tjänare», heter det i deras upprop. Detta löfte från de asiatiska kvinnorna får sitt särskilda värde mot bakgrunden av de förhållanden under vilka de kämpar. Många av delegaterna till Asienkonferensen riskerade livet när de sökte sig ut över gränsen från sina länder där polisstyrkorna engageras mot frihetskampen, många hade måste leva illegalt i månader för att kunna ta sig ut.

Inför den Internationella kvinnodagen den 8 mars har vi särskild anledning att klargöra för kvinnorna hur de koloniala kvinnornas kamp, från Elfenbenskusten till Stilla havets övärld, är ett med KDVs kamp, med vår egen och alla fredsälskande kvinnors kamp. Att stödja dem i solidaritet och genom aktivare kamp för freden är ett gemensamt intresse för oss.

MARGIT LINDSTRÖM

Tidningen **Vi kvinnor** i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen
Köpmantorget 2, Stockholm

Redaktionskommitté: Elsa Svartengren,
Valborg Svensson.

Utkommer med nio nr per år.
Prenumerationspris per år: Kr. 2:50.
Lösnummer 35 öre (kommissionärer antagas).
Postgiro 51323.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund,
HAGALUND.

PÅ FÖRBUNDSMÖTET

Ett åttiotal medlemmar av Svenska Kvinnors Vänsterförbund hade hörsammat kallelsen till årets förbundsmöte den 5 febr. 1950 i Stockholm.

Förbundsordföranden öppnade mötet och berörde i sitt hälsningstal riktlinjerna för förbundets verksamhet, varvid hon erinrade om att det var ännu betydelsefullare för arbetet för freden, att förbundet bibehöll sin karaktär av samarbetsplattform för oliktankande än blev en massorganisation.

Till mötesordförande valdes rektor Honorine Hermelin Grönbeck. Tjugofyra delegater var närvarande, ombud för aderton lokalavdelningar. Av den upplästa verksamhetsberättelsen framgick bl. a. att tretton lokalavdelningar nybildats förra året. Av tidskriften Vi Kvinnor hade 1949 utgivits 6 nummer och upplagan successivt ökat från 1.000 till 3.100 exemplar. Revisionsberättelsen, som upplästes av revisorn fröken Viran Wallström, godkändes, och fröken Wallström riktade å revisorernas vägnar ett särskilt tack till kassaförvaltaren fru Ulla Nilsson för utomordentligt väl förda räkenskaper.

Därefter behandlades styrelsens stadgekommittés förslag till ändringar i Vänsterförbundets stadgar. Ett skriftligt förslag från Sandviken att ändra § 1 så, att förbundets uppgift som kämpande fredsrörelse kraftigare underströkes, vann mötets enhälliga bifall. Ett skriftligt yrkande — från lokalavdelningen i Huddinge — som gick ut på att uppdelningen i riktningar inom förbundet skulle försvinna, avstyrktes. I detta sammanhang upplyste dr Ada Nilsson — då konstruktionen av Vänsterförbundet kunde vara svår att förstå — att uppdelningen i riktningar inom förbundet kommit till stånd, därför att man velat söka förena olika åsiktsgrupper. Dr Nilsson påpekade att en viss likhet förefanns mellan Säkerhetsrådet och förbundsstyrelsen; båda samarbetsorganen, bestående av oliktankande, hade ett grundmål och beslut av politisk innebörd förutsatte enighet.

Vid halvtretiden avbröts mötesförhandlingarna, och deltagarna troppade in i Stadsmissionens sällskapsrum för att inta förfriskningar. Emellertid kunde en intensiv pappersverksamhet spåras vid två bord. Ty dels var en redigeringskommitté i arbete med att formulera ett offentligt uttalande som förbundsmötet önskade göra, innan det upplöstes. Dels var valkommittéerna som skulle förbereda styrelsevalet i full färd med att under solenna former åka kana mot avgörandet... den stund de skulle vara färdiga med sitt förslag närmade sig allt snabbare. I spetsen för kanåkarna kommitténs ordförande dr Ada Nilsson — under den snabba farten på isen ackurat som mr Pickwick välvilligt vinkande åt alla håll, gripen, ivrig, förtjust, värdig. En stund senare visade det sig att valkommittéförslaget verkligen tillfredsställde alla parter.

Efter pausen kom först frågan om stadgarna upp till avgörande. Med smärre ändringar godkändes styrelsens stadgekommittés förslag. Bl. a. fick det föreslagna viktiga tillägget till § 4 i godkänt skick lydelsen: *»Ingen åsiktsriktning får äga den totala majoriteten inom förbundet»*. Ett av redigeringskommitténs utarbetat förslag till ändring av ordalydelsen i § 1 i enlighet med Sandvikensavdelningens av mötet bifallna önskan upplästes och godkändes. Berörda stycke i de nyantagna stadgarna uttrycker fast och kort meningens med vårt förbund: *»Förbundet vill verka för samarbete mellan demokratiska kvinnor i alla länder och med all kraft deltaga i strävandena för att uppnå och befästa en varaktig fred, allt framtidsarbets grundval.»*

Till förbundsordförande omvaldes Med. Dr. Andrea Andreen. Två styrelsemedlemmar hade undanbett sig återval. Den övriga styrelsen, bestående av 8 personer, omvaldes. Det förekom i allt 6 nyval.

Inom den nuvarande styrelsen för SKV finns fyra riktningar representerade. Där är Andrea Andreen och Elsa Svartengren, representerande socialdemokratisk åskådning (ej partianslutna). Kommunisterna är Gerda Linderot (nyvald som v. ordf.), Margit Lindström, Valborg Svensson, Gerda Nilsson (nyvald), Eva Palmaer (nyvald). Till radikala gruppen hör Honorine Hermelin Grönbeck, Stina Skantze, Elisabeth Tamm, Magda Bergström (nyvald), Ragna Kellgren (nyvald). Den fria gruppen representeras av Svea Johansson, Agnes Karlsson (nyvald), Ninna Santesson (nyvald).

I anslutning till rapporter från KDV:s rådmöte i Moskva redogjorde förbundsordföranden för KDV:s och dess nationella sektioners kamp för freden, talade fru Margit Lindström om växande arbetslöshet i kapitalistiska länder och i samband därmed om försvar av kvinnornas ekonomiska rättigheter samt slutligen redaktör Valborg Svensson om de demokratiska kvinnotidningarna och deras uppgifter.

Under den diskussion som följde yttrade fröken Magda Bergström, Stockholm, i direkt anslutning till redaktör Svenssons anförande, att det gällde att ta fasta på och införa i »Vi Kvinnor» bra saker från både väst och öst. Man skulle säga sanningen om alla, vilka de vara må, när de gjorde något bra. Fru Gerda Nilsson, Gävle, önskade att Vänsterförbundet skarpare tog itu med praktiskt mer närliggande uppgifter som att gå emot förslaget om att sänka mödranhjälpen och som att undersöka hur långt skolbarnsbespisningen blivit genomförd och i samband därmed taga upp frågan om byggnadsstoppet; vidare önskade fru Nilsson en kampanj mot radion. Fru Karin Gustafsson, Kiruna, instämde i att det borde riktas protester mot radion. Fru Elisabeth Öije, Stockholm, önskade att skolbarnen fick till uppsatsämne: Vad tänker du göra, när freden kommer? Talarens åsikt var att när de vuxna inte kan lära sig något, kan vi lära oss av våra barn. Fru Agnes Karlsson, Västerås, ansåg att »Vi Kvinnor» borde taga upp frågan om skolan. Fru Solveig Hansson, Göteborg, uttalade bl. a., att vårt förbund var tämligen litet känt bland de stora massorna och att propagandamaterialet var alltför begränsat; hon föreslog att dagens offentliga uttalande skulle tryckas som flygblad. Därefter steg fru Ellen Eriksson från Armbjörby fram och överlämnade 100 kr. som bidrag till förbundets arbete, varefter hon berättade att Norra Ny kvinnoklubb mest var känd för sin revy. De aderton i den värmländska socknen »ställde till ett svep över världen» varje nyår. Då »tryckte» de på sådana saker som de ville ha ordnade. Bl. a. hade de efterlyst en tvättstugekommitté, som inte låtit höra av sig på avsevärd tid. Men två dagar efter revyn hade den uppenbarat sig med den åran.

Förbundsordföranden avslutade mötet och uttryckte sin glädje över den nya karaktär förbundet fått — med många grupper över landet — och över de goda uppslag som kommit fram under dagen.

RAGNA KELLGREN

BLIV MEDLEM AV SVENSKA KVINNORS VÄNSTERFÖRBUND!

Sekreteraren Fil. mag. Ragna Kellgren, Byggmästarv. 23, Bromma, lämnar alla upplysningar.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund

som vid sitt årsmöte den 5 februari enhälligt antagit följande uttalande

vädjar till Sveriges Kvinnor

Krigsrustningarna försiggå i alltjämt stegrat tempo. Det senaste beviset härpå är den order, som USA:s President, Mr Truman, nyss gett om att väldiga summor skola ställas till förfogande för framställning av en superatombomb.

Vi instämna i Världsfredskommitténs appell till alla folkvalda församlingar om medverkan till:

a t t man gör slut på det fruktansvärda hotet om atombombardemang. Detta kan uppnås genom att atomvapnen förbjudas.

a t t upprustningen, som hotar att ruinera folken och krossa varje hopp om välstånd, upphör. Detta kan uppnås genom att krigsbudgeterna och militärstyrkorna nedskäras.

a t t interventionskrigen mot folken i koloniala länder som Viet-Nam och Malacka upphöra. Detta kan uppnås genom att direkta förhandlingar under internationellt överseende omedelbart inledas.

a t t nervkriget upphör och förtroendet återställs. Detta kan uppnås genom att stormakterna inom ramen för Förenta Nationerna underteckna en fredspakt.

I Sverige finns en strömning, som yrkar på militär uppslutning till västblocket, vilket skulle göra oss medansvariga i krigsförberedelserna.

Vi förklara att vi äro bestämda motståndare till strävandena i vårt land från militärt och civilt håll att göra oss delaktiga i Atlantpakten och vi uttrycka vår förhoppning att regeringen håller fast och genomför sin officiellt deklarerade paktfria politik.

Freden får ej äventyras

Det krig, som förutsattes, skulle med all sannolikhet betyda en världsomspännande sammandrabbning, där generationers byggande och strävan, vår samtids fredliga arbete och våra möjligheter att bereda våra barn en lyckligare framtid sätts på spel.

Men det är icke blott krigets krafter, som göra sig gällande i världen. En väldig motström har blivit alltmer märkbar. Det är de miljoner och åter miljoner vanliga människor, vilka bilda en oupphörligt växande fredsfrent.

Vi protesterar mot att denna mäktiga fredsrörelse förtiges eller stämpas som partipolitisk.

Kvinnorna måste framför allt vara med i denna fredsrörelse. Även i vårt land måste kvinnornas fredsvilja komma till uttryck.

Sveriges kvinnor! Låt oss sluta oss samman! Kom med i världsfredsrörelsen! Låt oss gemensamt bekämpa kriget! Ge oss ert stöd, ge er anslutning till eller samarbeta med kvinnornas miljonhövdade internationella fredsorganisation, Kvinnornas Demokratiska Världsförbund, och dess svenska sektion, Svenska Kvinnors Vänsterförbund!

Styrelsen för SKV

ANDREA ANDREEN

Ordförande

Med. Dr, Stockholm.

Magda Bergström
Lärarinna, Stockholm.

Honorine Hermelin Grönbeck
Rektor, Fogelstad.

Svea Johansson
Fru, Norrköping.

Agnes Karlsson
Fru, Västerås.

Ragna Kellgren
Fil. mag., Bromma.

Gerda Linderot
Fru, Stockholm.

Margit Lindström
Fil. mag., Johanneshov.

Gerda Nilsson
Fru, Gävle.

Eva Palmaer
Fil. lic., Stockholm.

Ninnan Santesson
Skulptör, Stockholm.

Stina Skantze
Folkskollärarinna, Göteborg.

Elsa Svartengren
Journalist, Stockholm.

Valborg Svensson
Redaktör, Enskede.

Elisabeth Tamm
Godsägare, Fogelstad.